

Trpljenje značajnega moža.

Dr. Fran Detela.

Usaka knjiga, ki izide, je motenje javnega miru; zato tudi čaka vsak, kdor je kaj takšnega zakrivil, z nemirnim srcem, kdaj ga pokliče sodnik pred sodni stol.

Pisatelj Ivan Sok je sedel za svojo mizo, pisano gledal dve lično vezani knjižici, ki sta ležali pred njim, in premišljeval, kako bi pisal dvema literarnima sodnikoma, hudemu Hrustu in neprijetnemu Pustu, katerima je poklanjal najnovejši sad svojega peresa. Tako pisanje je namreč težka reč. Človek mora po eni strani varovati svoj ugled, se ozirati na svoja načela, na opravičeni ponos, po drugi strani pa gledati, da ne razžali tuje občutljivosti, da se ne zameri. Človek se mora klanjati, ne da bi se ponižal, namigniti, česa da želi, ne da bi naravnost prosil. Ivan je vstal od mize, šel parkrat po sobi in vrtal in preudarjal, kako bi začel. Datum je bil zapisal; a kako zdaj nasloviti netečnega človeka? Velečenjeni gospod? To je laž in hinavščina. Vele-rodni? Mož bi takoj čutil, da si Ivan norca dela. Ostane samo še blagorodni ali preblagorodni; eno nekoliko premalo, drugo odločno preveč. Oh, ti naslovi! Kako prijetno je Francozu, ki naslavlja ministra in berača, poštenjaka in lopova samo z

gospodom, in oba si potem lahko mislita, kar hočeta. A naj piše on samo: Gospod Hrust ali gospod Pust; kolika zamera!

Tako je omahoval Ivan s peresom v roki in se uverjal, da je to omahovanje znak plemenitega, moškega značaja, ki ne kleca, a tudi ne žali. V tem razburljivem premišljevanju ga je premotila soproga, ki je prišla s trga z važno novico, da nosita komisarjeva in notarjeva gospa obe že obleke po novem kroju, nabuhle in nabrane, ki ne segajo niti do gležnjev. »In premisli! Komisarjeva nosi bele nogavice, bele nogavice! Kako brezokusno!«

»Ljuba moja, pusti me, pusti me!« je prosil Ivan in sklenil roke. »Kaj meni mar te bele nogavice!«

»Kako si čuden! Jaz sem hotela le povedati, da se nosijo že vse boljše gospe po novem kroju in da tudi jaz nočem tičati vedno v eni koži. Ljudje se že zdaj zgledujejo nad mojo obleko in pravijo: Tako modern pisatelj, žena pa tako iz mode! Popoldne pojdem k šivilji, da se posvetujem.«

»Pojdi, kamor hočeš!«

»Prisrčna hvala, dragi Ivan! Saj sem vedela, da mi ustrežeš. Obleka je pravzaprav že v delu; ampak nogavice bodo progaste, sive in bele.«

»Lepo te prosim, Vida, pusti me!«